

Posudek magisterské diplomové práce
Bc. Martina Jančová
Ochrana přírody – běh na dlouhou trať: případová studie:
Horský závod B7 a CHKO Beskydy
Fakulta humanitních studií University Karlovy
obor sociální a kulturní ekologie, 2022

Úvod

Koníčky **Bc. Martiny Jančové** jsou extrémní běh a příroda a krajina – a sociální a kulturní ekologie. Není tedy nic překvapivého, že pro svou diplomovou práci si na půdě třetího koníčku zvolila střet prvních dvou, tedy nebanální střet dobra s dobrem, který patří k oborovým tradičním tématům.

1. Obsahová stránka

Lapidární Abstrakt a Úvod trochu kontrastují s podrobně a logicky rozloženým obsahem práce.

Teoretická část má výklad ochrany přírody a krajiny zařazen trochu nelogicky pod kapitolu s názvem Chráněná krajinná oblast Beskydy, ale to nezbytné jak z historie, tak ve věci obecné ochrany je dostatečně popsáno. Autorka jen nepřesně zjednodušuje strukturu ochrany, když správně uvádí ochranu obecnou a její tři části, úplně však pomíjí ochranu *zvláštní*, do níž spadá jednak ochrana ohrožených druhů, jednak to pro její práci nejdůležitější – územní ochrana jako síť nejcennějších území, kam spadá i naše největší CHKO Beskydy. Správně uvádí i klasifikaci podle IUCN, kam se však nepochopitelně vloudil popis kategorie Ib jako „Území divoké vody“ místo správného „Divočina“ (nebo Území divočiny, Wilderness area, Oblast divočiny – tedy terestrická i vodní).

Samotný popis zájmové oblasti je proveden zcela kvalifikovaně, s využitím více zdrojů, nikoli (byť legitimně) převzatý z jednoho reprezentativního (drobnost: přísl. přírodní rezervace se jmenuje Mazácký Grúnik). Martina nezapomíná na maloplošná ani na „naturová“ území, uvádí hlavní druhové předměty ochrany, důležité pro střet s hromadnou akcí jsou samozřejmě i pečlivě charakterizované hranice. Ocenění zaslouží i širěji zaměřená kapitola Aktuální problémy.

Stručná kapitola o pobytu člověka v přírodě dobře uvozuje „druhou stranu střetu“, tedy jakýsi oxymoron „Beskydům přátelské závody“ a konečně Beskydskou sedmičku (i B7) s trochu nelogicky vřazeným návratem do historie. Velmi důležitý výkladový rámec udržitelného rozvoje je přes veškerou stručnost vyložen v nejdůležitějších znacích a se skutečným porozuměním jak typologii nástrojů politických i ekonomických pro jeho uskutečnění, tak pro zásadní význam lidského pilíře, právě pro téma této práce důležitého až klíčového (str. 38).

Metodologická kapitola je zpracovaná – metodicky. V krátkých kapitolkách nic nechybí, výklad je opřen o poměrně bohatou literaturu.

Empirická část popisuje průběh i dílčí výsledky výzkumu dostatečně podrobně a plasticky; „vnitřní“ diskuse ujišťuje, že práce v terénu nebyla zcela jednoduchá počínaje volbou vzorku a dostižením jednotlivých respondentů; i tento obraz výzkumu má výpovědní hodnotu.

Vnější diskuse se v této práci odehrává spíše mezi dokumenty obou „dobr“ a daty než mezi teorií a daty. Jestli někde chybí k prohloubení práce a jejích výsledků *konceptualizace*, např. v podobě úvah o podobách ochrany (protection: preservation a conservation), předmětu ochrany (ač je dobře popsán v popisné části), příp. odlišnost příroda – krajina, je to zde. Na druhou stranu na jiném místě chválím zvládnutí koncepce udržitelného rozvoje, který jistou konceptualizaci představuje.

2. Práce s literaturou

Jančová pracuje s literaturou kvalifikovaně, cituje, parafrázuje, interpretuje hojně, přesně a správně, tedy vždy v souladu s citační normou. Za pozornost stojí účelné vytěžení méně obvyklých zdrojů, jako jsou přednášky a ústní konzultace, které také pečlivě náležitě zdrojuje a cituje. Citační norma je jednotně dodržována, slabinou je velmi malé množství cizojazyčné použité literatury; pochvalu zaslouží vyhledané „šedé“ zdroje ze strany organizátorů i ochranářů.

Martina má pro své respondenty a jejich výpovědi cit, za povšimnutí stojí pěkné využití jejich výpovědí jako mott jednotlivých kapitol.

3. Formální stránka

Práce s počtem 78,8 těsně nedosahuje požadovaného limitu 80 normostran.

Jednoduchý lineární styl vždy sleduje hlavní myšlenku, zbytečně neodbočuje a je až na drobné výhrady terminologicky přesný. Práce se tak dobře čte, zejména když citlivého čtenáře neruší nic než občasné chyby v interpunkci (např. str. 45, 56 a jinde), chybně psaná znaménka (uvozovky, pomlčka, spojovník), zatímco větší chyby se až na občasný překlep nevyskytují.

Svazek obsahuje všechny předepsané náležitosti: seznam zkratk, struktury všech typů rozhovorů podle respondentů, ukázky rozhovorů, informovaný souhlas, projekt. Bohužel ani jedinou fotografii – proč?

4. Celkové hodnocení

Maxima „musí vás to bavit“ pro tuto práci *platí*. Martina skutečně dobře propojuje výbornou znalost svého terénu a jeho běžeckého, turistického i badatelského využívání se vším, co se během studia svého oboru naučila věcně i v metodologii, přičemž bez potíží přiznává svou pozici a dobře ji reflektuje. V závěrech práce není nic přímo objeveného, ale vše, co je vypsáno, je podloženo, platí a mohlo by být i při velkých zkušenostech ochranářů i pro ně užitečné. Velký užitek z vnímavé četby by naopak mohli mít samotní běžci a organizátoři závodu (závodů). Pasáže o nedostatku důvěry mezi ochranáři a organizátory závodu, kteří prostě nechápu dynamiku sukcesních a dalších přírodních procesů a pokládají tak požadavek na změny v loni dohodnuté trase za schválnost nebo obstrukci, objevují něco nového, představují badatelský výsledek s poměrně velkou výpovědní hodnotou. Je jen trochu škoda, že je Martina nedokázala analyzovat hlouběji a formulovat výrazněji (třeba i proti ústním konzultacím). Interpretace vlastních získaných dat je náročná disciplína...

Vcelku však jde o zdařilou případovou studii bez výraznějších nedostatků, již mohu s potěšením **doporučit k obhajobě** s návrhem **hodnocení „velmi dobře“ až „výborně“**, v přesnějším vyjádření **14 až 16 bodů**.